

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА 98/7/ЕО

от 16 февруари 1998 година

за изменение и допълнение на Директива 87/102/ ЕИО относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, отнасящи се до потребителския кредит

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100А от него,

като взеха предвид предложението на Комисията¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

засадайки в съответствие с процедурата, предвидена в член 189Б на Договора³,

като има предвид, че е желателно, с цел да се насърчи изграждането и функционирането на вътрешния пазар, и да се гарантира, че потребителите се ползват с висока степен на защита, да се използва един унифициран метод за изчисляване на дължимия годишен лихвен процент върху потребителския кредит, в цялата Общност;

като има предвид, че член 5 от Директива 87/102/ЕИО⁴ предвижда въвеждането на метод или методи на Общността за изчисление на дължимия годишен лихвен процент;

като има предвид, че с цел въвеждането на този унифициран метод, е желателно да се изведе единна математическа формула за изчисляване на дължимия годишен лихвен процент и за определяне на компонентите на кредитния разход, които се използват при изчисляването, като се посочват онези от разходите, които не трябва да бъдат взети предвид;

като има предвид, че Приложение II от Директива 87/102/ЕИО въвежда математическа формула за изчисляване на дължимия годишен лихвен процент, и че член 1а, параграф 2 от настоящата директива предвижда тежестите да бъдат изключени при изчисляването на „общата стойност на кредита за потребителя”;

като има предвид, че по време на даден преходен период от три години, считано от 1 януари 1993 г., на държавите-членки, които преди 1 март 1990 г. са прилагали закони, които позволяват използването на друга математическа формула за изчисляване на

¹ ОВ С 235, 13.8.1996 г., стр. 8 и ОВ С 137, 3.5.1997 г., стр. 9.

² ОВ С 30, 30.1.1997 г., стр. 94.

³ Становище на Европейския парламент от 20 февруари 1997 г. (ОВ С 85, 17.3.1997 г., стр. 108), Обща позиция на Съвета от 7 юли 1997 г. (ОВ С 284, 19.9.1997 г., стр. 1) и Решение на Европейския парламент от 19 ноември 1997 г. Решение на Съвета от 18 декември 1997 г.

⁴ ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48. Директива, изменена и допълнена с Директива 90/88/ЕИО (ОВ L 61, 10.3.1990 г., стр. 14).

дължимия годишен лихвен процента, е разрешено да продължат да прилагат такива закони;

като има предвид, че Комисията е представила доклад на Съвета, който позволява на базата на придобития опит, да се прилага единна математическа формула на Общността за изчисляване на дължимия годишния лихвен процент;

като има предвид, че тъй като нито една държава-членка не е прилагала член 1а, параграф 3 от Директива 87/102/ ЕИО, с който определени разходи бяха изключени от изчислението на дължимия годишен лихвен процент в определени държави-членки, то той е станал безпредметен;

като има предвид, че е необходимо да се предвиди с точност поне до първия знак след десетичната запетая;

като има предвид, че се предполага, че една година има 365 дни или 365,25 дни или (за високосните години) 366 дни, 52 седмици или 12 стандартни месеца; като има предвид, че се предполага, че един стандартен месец има 30,41666 дни;

като има предвид, че е желателно потребителите да могат да разпознават използваните термини в различните държави-членки за посочване на дължимия годишен лихвен процент;

като има предвид, че е уместно незабавно да се проучи до каква по-нататъшна степен е необходимо да се хармонизират компонентите на стойността на потребителския кредит, с цел да се постави европейския потребител в позиция, от която да направи по-добро сравнение между дължимите годишни лихвени проценти, предложени от институциите в различните държави-членки, като по този начин се гарантира хармоничното функциониране на вътрешния пазар,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Директива 87/102/ ЕИО се изменя и допълва както следва:

а) Член 1а, параграф 1, буква а) се заменя от следния текст:

- в гръцката езикова версия на директивата:

‘Το συνολικό ετήσιο πραγματικό ποσοστό επιβάρυνσης που εξισώνει σε ετήσια βάση τις παρούσες αξίες του συνόλου των τεχνικών ή μελλοντικών υποχρεώσεων (δανείων, εξοφλήσεων και επιβαρύνσεων) που έχουν αναληφθεί από το δανειστή και το (δανειζόμενο) καταναλωτή, υπολογίζεται σύμφωνα με το μαθηματικό τύπο που περιέχεται στο παράρτημα II.’

- в английската езикова версия на директивата:

„The annual percentage rate of charge, which shall be the rate, on an annual basis, which equalizes the present value of all commitments (loans, repayments and charges), future or

existing, agreed by the creditor and the borrower, shall be calculated in accordance with the mathematical formula set out in Annex II.”;

б) Член 1а, параграф 3 се заличава;

в) Член 1а, параграф 5 се заличава;

г) Член 3 се заменя със следния текст:

„Без да се накърнява Директива на Съвета 84/450/ЕИО от 10 септември 1984 г. относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, отнасящи се до подвеждащата реклама(*), и до правилата и принципите, прилагани по отношение на нелоялната реклама, всяка реклама или всяка оферта, която е изложена в търговските помещения, в които дадено лице предлага кредит или предлага да уреди кредитно споразумение, и в които се посочва лихвата или всякаква друга цифра, отнасяща се до стойността на кредита, трябва също така да включва и декларация за дължимия годишен лихвен процент, посредством представителен пример, ако не се използват никакви други средства.

* ОВ L 250, 19.9.1984 г., стр. 17. Директива, последно изменена и допълнена от Директива 97/55/ЕО (ОВ L 280, 23.10.1997 г., стр. 18

д) Приложение II се заменя с текста на Приложение I, тук приложено;

е) Приложение III се заменя с текста на Приложение II, тук приложено.

Член 2

1. Държавите-членки въвеждат в действие необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да приведат законодателството си в съответствие с настоящата директива, не по-късно от две години след влизането в сила на настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки уведомяват Комисията за текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 16 февруари 1998 година

За Европейския парламент:

За Съвета:

Председател

J. M. GIL-ROBLES

Председател

J. CUNNINGHAM

ПРИЛОЖЕНИЕ I

„ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОСНОВНО УРАВНЕНИЕ, ИЗРАЗЯВАЩО ЕКВИВАЛЕНТНОСТТА НА ЗАЕМИТЕ, ОТ ЕДНА СТРАНА И ПОГАСЯВАНИЯТА И ТЕЖЕСТИТЕ, ОТ ДРУГА

$$\sum_{k=1}^{K+m} \frac{A_k}{(1+i)^{t_k}} = \sum_{k'=1}^{K'+m'} \frac{A'_{k'}}{(1+i)^{t_{k'}}}$$

Значение на букви и символи:

K	е номера на даден заем
K'	е номера на дадено погасяване или на плащане на разноските
A_k	е размера на заема K
A'_k	е размера на погасяването K
Σ	представлява дадена сума
m	е номера на последния заем
m'	е номера на последното погасяване или плащане на разноските
t_k	е интервала, изразен в години и части от година, между датата на заем № 1 и онези на следващите заеми № 2 до m
$t_{k'}$	е интервалът, изразен в години и части от година, между датата на заем № 1 и онези на погасяванията или плащанията на разноските с № 1 до m'
i	е лихвения процент, който може да бъде изчислен (било чрез алгебричен метод, било чрез последователни приближения, било чрез компютърна програма), когато другите условия в уравнението са известни от договора или от другаде.

Забележки:

- Сумите, плащани и от двете страни, по различно време, не е задължително да бъдат равни и не е задължително да бъдат плащани на равни интервали.
- Началната дата е тази на първия заем.
- Интервалите между датите, използвани при изчисляването, се изразяват в години или в части от година. Предполага се, че една година има 365 дни или 365,25 дни

или (за високосните години) 366 дни, 52 седмици или 12 стандартни месеца. Предполага се, че един стандартен месец има 30,41666 дни (тоест $365/12$).

г) Резултатът от изчисляването се изразява с точност поне до първия знак след десетичната запетая. Когато се закръгля до конкретен знак след десетичната запетая, се прилага следното правило:

Ако цифрата на стотните след десетичната запетая, е по-голяма или равна на 5, то цифрата на десетите се увеличава с единица.

д) Държавите-членки предвиждат прилаганите методи за решаване, да водят до резултат, равен на този, представен в Приложение III.”

ПРИЛОЖЕНИЕ II

„ПРИЛОЖЕНИЕ III

ПРИМЕРИ ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ

А. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ДЪЛЖИМИЯ ГОДИШЕН ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ НА БАЗАТА НА ЕДНА КАЛЕНДАРНА ГОДИНА
(ЕДНА ГОДИНА = 365 ДНИ (ИЛИ 366 ДНИ ЗА ВИСОКОСНИТЕ ГОДИНИ))

Първи пример

Сумата по заема: $S = 1\,000$ екю от 1 януари 1994 г.

Погасява се с едно плащане от 1 200 екю, направено на 1 юли 1995 г., т.е. година и половина или 546 дни ($=365 + 181$) след датата на заема.

$$1\,000 = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{546}{365}}}$$

Уравнението е следното:

или

$$(1+i)^{546/365} = 1,2$$

$$1+i = 1,1296204$$

$$i = 0,1296204$$

Тази сума ще бъде закръглена до 13% (или 12,96%, ако е предпочетена точност до втория знак след десетичната запетая).

Втори пример

Сумата по заема е $S =$ на 1 000 екю, но кредиторът удържа 50 екю за административни разходи, така че в действителност заемът възлиза на 950 екю; погасяването на 1 200 екю, както и в първия пример се извършва отново на 1 юли 1995 г.

$$950 = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{546}{365}}}$$

Уравнението е следното:

или

$$(1+i)^{546/365} = 1,263157$$

$$1+i = 1,169026$$

$$i = 0,169026$$

Тази сума ще бъде закръглена на 16,9 %.

Трети пример

Сумата по заема е 1 000 екю на 1 януари 1994 г., погасими на две вноски по 600 екю всяка, изплатени съответно след една и след две години.

$$1\,000 = \frac{600}{(1+i)} + \frac{600}{(1+i)^2} = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$$

Уравнението е следното:

То се решава по алгебричен начин и се получава $i = 0,1306623$, закръглено на 13,1% (или 13,07% с точност до втория знак след десетичната запетая).

Четвърти пример

Сумата по заема е $S = 1\,000$ екю на 1 януари 1994 г. и размерите за изплащане от кредитополучателя са:

След три месеца: (0,25 година/90 дни): 272 екю

След шест месеца: (0,5 година/181 дни): 272 екю

След дванадесет месеца: (1 година/365 дни): 544 екю

Общо: 1 088 екю

$$1\,000 = \frac{272}{(1+i)^{\frac{90}{365}}} + \frac{272}{(1+i)^{\frac{181}{365}}} + \frac{544}{(1+i)^{\frac{365}{365}}}$$

Уравнението е следното:

Това уравнение позволява i да бъде изчислено чрез последователни приближения, които могат да бъдат програмирани на джобен калкулатор.

Резултатът е $i = 0,13226$, закръглено на 13,2% (или 13,23% с точност до втория знак след десетичната запетая).

Б. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ГОДИШНИЯ ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ НА КОМИСИОННАТА, НА ОСНОВАТА НА ЕДНА СТАНДАРТНА ГОДИНА (ЕДНА ГОДИНА = 365 ДНИ ИЛИ 365,25 ДНИ, 52 СЕДМИЦИ ИЛИ ДВАНАДЕСЕТ СТАНДАРТНИ МЕСЕЦА)

Първи пример

Сумата по заема е $S = 1\,000$ екю.

Тя се погасява на с едно плащане от 1 200 екю, извършено 1,5 година (т.е. $1,5 \times 365 = 547,5$ дни, $1,5 \times 365,25 = 547,875$ дни, $1,5 \times 366 = 549$ дни, $1,5 \times 12 = 18$ месеца или $1,5 \times 52 = 78$ седмици) след датата на заема.

Уравнението е следното:

$$1\,000 = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{547,5}{365}}} = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{547,875}{365,25}}} = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{18}{12}}} = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{78}{52}}}$$

или

$$\begin{aligned}(1+i)^{1,5} &= 1,2 \\ 1+i &= 1,129243 \\ i &= 0,129243\end{aligned}$$

Тази сума ще бъде закръглена на 12,9% (или на 12,92% с точност до втория знак след десетичната запетая).

Втори пример

Сумата по заема е $S = 1\,000$ екю, но кредиторът удържа 50 екю за административни разходи, така че заемът в действителност възлиза на 950 екю; погасяването на 1 200 екю, както и в първия пример, се извършва отново 1,5 година след датата на заема.

$$950 = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{547,5}{365}}} = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{547,875}{365,25}}} = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{18}{12}}} = \frac{1\,200}{(1+i)^{\frac{78}{52}}}$$

Уравнението е следното:

или

$$\begin{aligned}(1+i)^{1,5} &= 1\,200/950 = 1,263157 \\ 1+i &= 1,168526 \\ i &= 0,168526\end{aligned}$$

Тази сума ще бъде закръглена на 16,9% (или на 16,85% с точност до втория знак след десетичната запетая).

Трети пример

Сумата по заема е $S = 1\,000$ екю, погасими на две вноски по 600 екю всяка, изплатени съответно след една и след две години.

$$\begin{aligned}
1\,000 &= \frac{600}{(1+i)^{\frac{365}{365}}} + \frac{600}{(1+i)^{\frac{730}{365}}} = \frac{600}{(1+i)^{\frac{365,25}{365}}} + \frac{600}{(1+i)^{\frac{730,5}{365,25}}} \\
&= \frac{600}{(1+i)^{\frac{12}{12}}} + \frac{600}{(1+i)^{\frac{24}{12}}} = \frac{600}{(1+i)^{\frac{52}{52}}} + \frac{600}{(1+i)^{\frac{104}{52}}} \\
&= \frac{600}{(1+i)^1} + \frac{600}{(1+i)^2}
\end{aligned}$$

Уравнението е следното:

То се решава по алгебричен начин и се получава $i = 0,13066$, закръглено на 13,1% (или на 13,07% с точност до втория знак след десетичната запетая).

Четвърти пример

Сумата по заема е $S = 1\,000$ екю на 1 януари 1994 г. и размерите за изплащане от кредитополучателя са:

След три месеца: (0,25 година/13 седмици/91,25 дни/91,3125 дни): 272 екю

След шест месеца: (0,5 година/26 седмици/182,5 дни/182,625 дни): 272 екю

След дванадесет месеца: (1 година/52 седмици/365 дни/365,25 дни): 544 екю

Общо: 1 088 екю

Уравнението е следното:

$$\begin{aligned}
1\,000 &= \frac{272}{(1+i)^{\frac{91,25}{365}}} + \frac{272}{(1+i)^{\frac{182,5}{365}}} + \frac{544}{(1+i)^{\frac{365}{365}}} \\
&= \frac{272}{(1+i)^{\frac{91,3125}{365,25}}} + \frac{272}{(1+i)^{\frac{182,625}{365,25}}} + \frac{544}{(1+i)^{\frac{365,25}{365,25}}} \\
&= \frac{272}{(1+i)^{\frac{3}{12}}} + \frac{272}{(1+i)^{\frac{6}{12}}} + \frac{544}{(1+i)^{\frac{12}{12}}} \\
&= \frac{272}{(1+i)^{\frac{13}{52}}} + \frac{272}{(1+i)^{\frac{26}{52}}} + \frac{544}{(1+i)^{\frac{52}{52}}} \\
&= \frac{272}{(1+i)^{0,25}} + \frac{272}{(1+i)^{0,5}} + \frac{544}{(1+i)^1}
\end{aligned}$$

Това уравнение позволява i да бъде изчислено чрез последователни приближения, които могат да бъдат програмирани на джобен калкулатор.

Резултатът е $i = 0,13185$, който ще бъде закръглен на 13,2% (или 13,19% с точност до втория знак след десетичната запетая).